

ת"פ 52789/09/22 - מדינת ישראל נגד חמזה אבו חסן, עבד אלהאדי סנקרט, חוסאם סנקרט

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 52789-09-22 מדינת ישראל נ' אבו חסן(עציר) ואח'

לפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

על ידי ב"כ עו"ד רותם בראס

נגד

הנאשמים

1. חמזה אבו חסן (עציר)

על ידי ב"כ עו"ד מוחמד חלאילה

2. עבד אלהאדי סנקרט (עציר)

על ידי ב"כ עו"ד רן שטרצר

3. חוסאם סנקרט

על ידי ב"כ עו"ד יצחק שילה

גזר דין (נאשם 2)

רקע

1. נאשם 2 עבד אלהאדי סנקרט(להלן: "**הנאשם**") הורשע, על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").
2. במסגרת הסדר הטיעון לא הייתה הסכמה בין הצדדים לעניין העונש, וכל צד נותר חופשי בטיעונו. הטיעונים לעונש נדחו לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן.
3. יוער, כי בעניינו של נאשם 1 ניתן גזר דין היום, בעוד שנאשם 3 כפר במיוחס לו, הוגש בעניינו כתב אישום נפרד ונשמעו ראיות, ועניינו קבוע היום למתן הכרעת דין.
4. כתב האישום המתוקן חובק שני אישומים. על פי החלק הכללי של כתב האישום המתוקן, נ.פ 447/21 שימש במועדים הרלוונטיים לכתב האישום כ"סוכן" מטעם משטרת ישראל (להלן: "**הסוכן**"). בין הסוכן לנאשם 1 ישנה היכרות בת מספר שנים עובר למתואר בכתב האישום המתוקן. כפי שיפורט להלן, במסגרת הקשר בין הסוכן לנאשם 1 במועדים הרלוונטיים לכתב האישום המתוקן, ביצעו נאשם 1 והסוכן עסקאות יחד עם הנאשם ונאשם 3, בהן מכרו הנאשמים לסוכן כלי נשק, אביזר ותחמושת לנשק בתמורה כספית.
5. על פי עובדות האישום הראשון, מספר חודשים לערך עובר לחודש מאי 2022, שוחחו נאשם 1 והסוכן מספר פעמים בעניין מכירת נשק מסוג קלצ'ניקוב לסוכן. ביום 17.5.2022 נפגשו נאשם 1 והסוכן בבית קפה בראס

חמיס. במהלך פגישתם, התקשר נאשם 1 לאחר, שזהותו אינה ידועה למאשימה, והאחר הגיע למקום המפגש עם כלי נשק מסוג רובה M16 ארוך והציג אותו לסוכן. נאשם 1 אמר לסוכן, כי מחירו של רובה M16 הוא 60,000 ₪, אך ניתן לנהל משא ומתן בעניין. כמו כן, במהלך הפגישה, הציע נאשם 1 לסוכן לרכוש רובה מסוג קלצ'ניקוב במחיר של 43,000 ₪, נאשם 1 הציג לסוכן תמונה, ואמר שיכול לנסוע להביא לו את הנשק בו בזמן, אולם הסוכן סירב.

6. בהמשך, שוחחו נאשם 1 והסוכן לגבי כלי הנשק שהוצעו למכירה במפגש. לאחר משא ומתן נקבע כי נאשם 1 ימכור את רובה הקלצ'ניקוב לסוכן במחיר של 38,000 ₪, והשניים קבעו להיפגש על מנת שהסוכן יבחן את כלי הנשק. ביום 25.5.2022, בשעה שאינה ידועה למאשימה, נפגש נאשם 1 עם הסוכן והשניים נסעו לראס חמיס על מנת לבחון את כלי הנשק, אולם המוכר לא הגיע למקום והודיע שיוכל להגיע עם הנשק רק יום למחרת. ביום 26.5.2022, בשעות הערב הודיע הסוכן לנאשם 1 כי הוא מעוניין לרכוש את הרובה M16 ונאשם 1 אמר לסוכן כי מחיר הרובה הוא 60,000 ₪. בהמשך, אמר נאשם 1 לסוכן, כי מחיר הרובה מסוג M16 הוא 64,000 ₪ וינסה לדבר עם המוכר להוזיל את המחיר במקום המפגש.

7. בהמשך, ביום 28.5.2022 נפגשו נאשם 1 והסוכן בענתא החדשה, והשניים נסעו לנקודת המפגש עם הנאשם. במהלך הפגישה עלו נאשם 1 והנאשם לביתו של הנאשם, שם הוצג לסוכן חפץ דמוי רובה סער מסוג M16 המכיל מכלול וקנה תקנים של רובה סער מסוג M16, אשר יורה ובכוחו להמית אדם (להלן: "הרובה") יחד עם מחסנית ריקה המתאימה לרובה. במהלך הפגישה, ניהלו הסוכן והנאשם משא ומתן על מחיר הרובה ונקבע, כי הסוכן ישלם סך 64,000 ₪ תמורתו. אז, קרא הנאשם לאחיו, נאשם 3, להיכנס לרכב של הסוכן במטרה להשלים את העסקה, ולספור את הכסף שהביא הסוכן לנאשם תמורת הרובה שהיה ברכב. לאחר שנאשם 3 הצטרף לעסקת הנשק וספר את הכסף, קיבל הנאשם לידיו סך 64,000 ₪ תמורת הרובה, בעוד שנאשם 1 קיבל מידי הסוכן סכום של 2,000 ₪ תמורת פועלו, וזאת לאחר משא ומתן ממושך על גובה העמלה. במעשיו האמורים לעיל, סחר הנאשם, בצוותא חדא, בנשק ובאביזר נשק, בלא רשות על פי דין.

8. על פי עובדות האישום השני, בהמשך למתואר באישום הראשון, התקשר נאשם 1 לסוכן פעמים רבות והציע לו לרכוש אקדחים. הסוכן סירב. ביום 31.5.2022 הציע נאשם 1 לסוכן אקדח במחיר של 48,000 ₪ אולם הסוכן אמר לו כי המחיר יקר מדי, ונאשם 1 אמר כי יש רובה קלצ'ניקוב למכירה והוא יבדוק את מחירו. במהלך מספר ימים לאחר מכן, הציע נאשם 1 לסוכן, במספר שיחות, כלי נשק נוספים מסוגים שונים, כגון אקדח מסוג "גלוק" במחיר של 57,000 ₪, רובה קלצ'ניקוב בסכום של 42,000 ₪ עם שתי מחסניות וכדורים, ורובה M16 בסכום של 65,000 ₪.

9. ביום 7.6.2022 נפגש נאשם 1 עם הסוכן והשניים נסעו למחנה פליטים שועפט. במהלך הפגישה הציע הסוכן לנאשם 1 לבדוק את הרובה מסוג קלצ'ניקוב שהציע לו, אולם נאשם 1 אמר כי המועד אינו מתאים. בהמשך, הצטרף לפגישה אדם בשם מוחמד דבעי, שזהותו אינה ידועה במדויק למאשימה, ונאשם 1 ביקש ממוחמד לראות את כלי הנשק. מוחמד אמר שהם לא ברשותו והוא ילך להביאם. כעבור כ-15 דקות נפגשו נאשם 1 והסוכן שוב עם מוחמד דבעי ברכב של הסוכן, ומוחמד הציג לסוכן שני אקדחים אחד "בלגי" והשני "ירדני" כאשר כל אקדח

במחיר של 40,000 ₪. הסוכן אמר שהמחיר יקר מדי ואינו מעוניין לרוכשם. בהמשך, ביום 9.6.2022 הציע נאשם 1 לרכוש רובה מסוג M16 מוסב, והודיע לסוכן כי הנשק נמצא ברשותו, והסוכן הודיע כי יחפש רוכש לנשק. בהמשך, פנה נאשם 1 מספר פעמים לסוכן וביקש לדעת אם מצא רוכש לכלי הנשק. ביום 12.6.2022 שוחחו נאשם 1 והסוכן מספר פעמים, ובמהלך השיחות נקבעה פגישה במטרה להציג לסוכן שני רובי M16 ואקדח למכירה.

10. ביום 13.6.2022 נפגש נאשם 1 עם הסוכן במחנה פליטים שועפט. השניים נסעו לביתו של הנאשם בענתא והמתינו להגעתו. נאשם 1 הציג לסוכן את הרובה M16 ארוך שהיה בדירה, ואמר לו שמחירו 70,000 ₪. כמו כן הציג לסוכן את הרובה M16 המוסב ואמר לו שמחירו הוא 45,000 ₪, אולם לאחר משא ומתן סוכם כי הסוכן ישלם סכום של 38,000 עבור הרובה ויוסיף תשלום לנאשם 1 על פועלו. ביום 14.6.2022 נפגש נאשם 1 עם הסוכן, והשניים נסעו לביתו של הנאשם במחנה הפליטים שועפט. הנאשם נכנס לרכב של הסוכן והרכיב בפניו חפץ דמוי רובה M16 שהוסב מרובה אוויר לירי תחמושת בקליבר 5.56X45 מ"מ המכיל חלקי רובה M16 תקינים, אשר יורה ובכוחו להמית אדם (להלן: "הרובה"). בהמשך, מסר הנאשם לסוכן את הרובה והמחסנית בתמורה לסך 38,000 ₪ כפי שסוכם, וכן מסר הסוכן סכום של 1,500 ₪ לנאשם 1 עבור פועלו. במעשיו, סחר הנאשם, בצוותא חדא, בנשק ובאביזר נשק, בלא רשות על פי דין.

תסקיר שירות המבחן

11. מתסקיר שירות המבחן מיום 27.6.2023 עולה, כי הנאשם בן 23, רווק, נעדר עבר פלילי, אשר טרם מעצרו התגורר בבית הוריו בירושלים ועבד עם אחיו בתחום האלומיניום. משפחת מוצאו מונה זוג הורים וארבעה ילדים, והנאשם הוא השני בסדר הלידה. אביו עובד בקונדיטוריה, ואמו עקרת בית. הנאשם תיאר, כי חרף קשר קרוב עם אביו לאורך השנים, בילדותו אביו נהג כלפיו באלימות כשלא התנהג כפי שציפה ממנו. כיום, הנאשם מתאר קשר טעון בינו לבין אביו על רקע מעורבותו בפלילים. הנאשם תיאר גם קשר מרוחק וטעון עם אחיו הבכור לאורך השנים, בעיקר על רקע התנגדותו של הנאשם לגבולות שניסה אחיו להציב לו, אשר החרף בעקבות התיק הנוכחי. הנאשם נולד וגדל בירושלים, השלים 11 שנות לימוד ללא תעודת בגרות, ותיאר עצמו כתלמיד ממוצע עם ציונים בינוניים. בגיל 15 לערך, ובעקבות רצונו לחיות בתנאים טובים יותר ולהשיג כסף עבור צרכיו האישיים, בחר להפסיק את לימודיו, והחל לעבוד בתחום המסגרייה. לדבריו, במהלך השנים עבד במספר עבודות מזדמנות, וטרם מעצרו עבד במשך כשנה בתחום האלומיניום עם אחיו.

12. הנאשם מסר לשירות המבחן, כי החל לצרוך סמים מסוג קנאביס באופן מזדמן בגיל 17 לערך, בנסיבות חברתיות. בעקבות תאונה שעבר לפני כשנתיים, אשר פגעה בגופו וביכולתו לתפקד, קיבל אישור לשימוש בקנאביס רפואי למשך כחצי שנה עד להתייצבות. לאחר מכן, לדבריו, הוא משתמש בקנאביס בעיקר באירועים חברתיים. אשר להתמודדות במצבי דחק- הנאשם תיאר, כי הוא נוטה לפעול באימפולסיביות במצבי דחק וכדרך להתגונן מול הצבת גבולות שאינם מתאימים לו. לדבריו, הוא מתקשה להתמודד עם דחיית סיפוקיו ובעת הצורך מחפש דרכים נוספות להשיג מבוקשו, אם כי לעתים משיג זאת בדרכים שאינן חוקיות.

13. אשר לביצוע העבירות- הנאשם מסר, כי באותה התקופה החל לשפץ את דירתו, ולדבריו לא היה בידו

הסכום הנדרש בעבור כך, ולכן פעל במעשיו על מנת להשיג את הסכום באופן קל יותר. שירות המבחן ציין, כי הנאשם התקשה לקחת אחריות על חלקו בביצוע העבירות ונטה להשליך את האחריות על גורמים חיצוניים לו. כמו כן, תיאר כי שיתף פעולה עם עסקת הנשק שהוצעה כחלק מרצונו להעצים את שמו אל מול נאשם 1.

14. אשר להיכרותו עם נאשם 1- הנאשם סיפר שנאשם 1 פנה אליו דרך מכריו בשל היותו של הנאשם אדם מוכר שניתן לסמוך עליו. אשר לנאשם 3, אחיו הגדול, הנאשם סיפר כי פנה אל אחיו בדרך מרמית על מנת שיסייע לו בספירת הכספים. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם מתייחס למעשי העבירות והתפתחותן כמרוחקים ממנו, וכן התייחס באדישות לתוצאות האפשריות של מעשיו. כמו כן, הנאשם שלל קשיים בהתנהגותו העומדים ברקע להתנהלותו באירועים המתוארים, ומסר שלאור התנהגותו התקינה והיעדר מצוקה או מוקדים מורכבים לאורך חייו, אינו חש צורך בהתערבות מקצועית. ציין, כי הנאשם תיאר שחש בושה וקושי כשרואה את הצער של הוריו ומשפחתו ממעשיו. עוד סיפר, כי במסגרת מעצרו הוא משתתף בקבוצות טיפול שונות ומשלים בגרויות, אך התקשה לתאר יעילות הקבוצות עבורו, מלבד שיפור שחל ביכולתו לתקשר באופן טוב יותר עם משפחתו.

15. שירות המבחן התרשם מנאשם צעיר אשר לאורך השנים התקשה לשמור על יציבות תעסוקתית, ועל אף הקשיים ערך מאמצים להשתלב במסגרות תעסוקתיות. עוד התרשם שירות המבחן, כי אירועי העבירות מבטאים את קשייו של הנאשם בדחיית סיפוקים ובקושי לבחון ולערוך ביקורת פנימית אשר להתנהלותו. בקשר עם שירות המבחן- הנאשם התקשה בביטוי רגשותיו, ושירות המבחן התרשם, שהוא מתנהל באופן אדיש ביחס לתוצאות האפשריות העשויות להיווצר מהתנהלותו, ושולל כל צורך בהתערבות טיפולית.

16. כגורמי סיכון לעבריינות- שירות המבחן לקח בחשבון את קשייו ביציבות במסגרות לאורך השנים, את הימנעותו לבחון אפשרות שקיימים קשיים בהתנהלותו אשר עומדים ברקע להתנהגותו בעבירות ואת השלכותיהם, ואת הפער בין ההתנהלות המתוארת בעבירות לבין תפיסתו העצמית ונטייה לתלות את האחריות בגורמים חיצוניים לו. כגורמי סיכוי לשיקום, שירות המבחן לקח בחשבון העדר עבר פלילי, וכן את תחושת האכזבה של משפחתו הקרובה, בשל ההליכים הפליליים המתנהלים נגדו. במכלול השיקולים, שירות המבחן העריך כי רמת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק אצל הנאשם היא גבוהה, ומידת החומרה אם תישנה, מוגדרת גם היא כגבוהה. בשל כך, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית-שיקומית, והמליץ שיוטל עליו עונש מוחשי בדמות מאסר בפועל.

ראיות לעונש

17. ב"כ הצדדים בחרו שלא להגיש ראיות לעונש מצדם.

טיעוני הצדדים לעונש

18. ב"כ המאשימה טענה, כי ההליך דנן הוא הליך אחד מבין שמונה שהוגשו בבית משפט זה ובמסגרתם הוגשו כתבי אישום כנגד 15 נאשמים בגין סחר בנשק מול הסוכן. ב"כ המאשימה עמדה על חומרת עבירות הנשק כפי שנקבע בחוק ובפסיקה, בציינה כי עבירות בנשק הפכו למכת מדינה, וכי זמינות ונגישות כלי נשק בלתי חוקיים

מאפשרים שימוש תדיר בנשקים אלה ככלי לפתרון סכסוכים, ואף לפעילות עבריינית ולפעולות טרור. עוד ציינה, כי בסוף שנת 2021 נחקק תיקון 140 לחוק, אשר קובע עונשי מינימום בעבירות הנשק, וכי תיקוני חקיקה נוספים שהגיעו בהמשך, הגם שאינם חלים בעניינינו, מלמדים על תפיסת המחוקק לפיה יש להחמיר בענישה בעבירות הנשק.

19. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה, כי נקבע בפסיקה שנסיונות האישיות של העבריין צריכות לסגת מפני האינטרס הציבורי בעבירות בהן עסקינן, וביקשה כי ינתן משקל בכורה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים ולצורך בהרחקתם של עברייני הנשק מהחברה. לדבריה, כתב האישום המתוקן מתאר מסכת עבריינית במסגרתה ביצעו הנאשמים עסקאות למכירת נשקים לסוכן משטרתי, כאשר לנאשם תפקיד משמעותי בעסקאות, והוא זה שהנשקים נמצאים בידיו בעת ביצוע העסקה, הוא לוקח חלק במשא ומתן, מתמקח, וסוגר את העסקאות.

20. לעניין מדיניות הענישה- הפנתה ב"כ המאשימה לשלושה גזרי דין של נאשמים שהורשעו במסגרת פרשיית הסוכן בהליך דנן, וכן לפסיקה נוספת התומכת בעמדתה. כמו כן, ב"כ המאשימה סברה כי יש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אחד מהאישומים שנע בין 54 ל-84 חודשי מאסר בפועל. זאת, מפני שכל אחת מהעסקאות עומדת בפני עצמה, לכל אחת התחלה וסיום וכל אחת פוגעת בערכים של ביטחון הציבור. לעניין המיקום בתוך מתחם העונש, ציינה כי מחד גיסא, יש לשקול את הודאת הנאשם, את נטילת האחריות ואת החיסכון בזמן שיפוטי. ומאידך גיסא, יש לשקול שעולה מתסקיר שירות המבחן מוטיבציה כלכלית לביצוע העבירות, ורמת פוטנציאל גבוהה להתנהגות עבריינית חזרתית.

21. סופו של דבר, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם אחד הנע בין 7 ל-10 שנות מאסר בפועל, ולמקם את הנאשם בחלק התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו ממש וזאת משיקולי הרתעת היחיד והרבים, ולגזור עליו עונש של 7.5 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

22. מנגד, טען ב"כ הנאשם כי עיון בכתב האישום מעלה כי ביחס לשתי עבירות הסחר המיוחסות לנאשם, הוא למעשה שימש מעין "מחסן", לא יזם שום עסקה, לא פנה לסוכן והסוכן לא פנה אליו, ובאישום השני הוא גם לא היה שותף למשא ומתן על מכירת הנשק. עוד טען, כי לא קיימת אינדיקציה לכך שיש לנאשם גישה או יכולת להשיג נשקים, והנסיבות מעידות על כך שהוא משמש אך מחסן לנשקים אלה.

23. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת ומתחם העונש ההולם, ב"כ הנאשם טען כי העונש לו עתרה ב"כ המאשימה אינו מתיישב עם הפסיקה, וזאת במיוחד לאור עיקרון אחידות הענישה בעניינינו והלימת עונשו של הנאשם למול העונשים שהוטלו על נאשמים אחרים בפרשייה בה היה מעורב הסוכן.

24. לאור האמור לעיל, עתר ב"כ הנאשם למתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל. אשר למיקום העונש בתוך המתחם, ציין ב"כ הנאשם כי הנאשם בן 23, ולא מלאו לו 22 שנה ביום ביצוע העבירות, הוא מעולם לא הסתבך בפלילים ונעדר הרשעות קודמות, לקח אחריות למעשיו, הודה וחסך זמן

שיפוטי, ועל כן ראוי למקמו בתחתית מתחם העונש ההולם.

25. הנאשם בדבריו בבית המשפט הביע צער על מעשיו. כמו כן, ציין כי זו הפעם הראשונה שהוא שוהה בבית הסוהר, כי המאסר אינו קל עבורו, וביקש שבית המשפט יתחשב בו.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

26. בהתאם לאמור בסעיף 40ב' לחוק העיקרון המנחה בענישה הוא עיקרון ההלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בעת קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

27. הערכים החברתיים עליהם יש להגן מפני אלה המבצעים עבירות בנשק, הם ההגנה על שלום הציבור וביטחונו, שמירה על שלמות גופו ורכושו של אדם ומניעת פגיעה משמעותית בו כתוצאה משימוש בנשק חם, על ידי מי שאינו מיומן בכך. בית המשפט העליון חזר פעם אחר פעם על החומרה הגלומה בעבירות נשק ועל פוטנציאל הפגיעה בנפש וברכוש שעלולים להיגרם כתוצאה משימוש בו. אשר לסוחרים בנשק הדגיש בית המשפט העליון, כי יש לראות במשנה חומרה את מעשיהם, ועל כן יש להחמיר, ככלל, בענישתם של נאשמים שהורשעו בעבירות נשק בכלל ובעבירות סחר בנשק בפרט (ע"פ 319/11 **מדינת ישראל נ' יאסין** (5.12.11), ע"פ 1768/14 **גנאיים נ' מדינת ישראל** (22.7.14), ע"פ 7317/13 **חג'אב נ' מדינת ישראל** (19.5.14), ע"פ 8280/15 **מוחמד גולאני נ' מ"י** (28.3.16)).

28. על עוצמת הערך המוגן, ניתן ללמוד מכך שהעונש המרבי הקבוע לצד עבירת הסחר בנשק עומד על 15 שנות מאסר. עבירות הנשק ובעיקר סחר בלתי חוקי בנשק, עלולות להביא, בסופו של יום, לביצוע עבירות שלצדן אלימות קשה, ואף חלילה לקיפוד חיי אדם, וכן עלול להיגרם נזק גדול לביטחון המדינה. עם זאת, **"ככלל עבירה, גם בעבירות נשק קיים מדרג של חומרה, ושומה עלבית המשפט להביאו בחשבון בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם"** (ע"פ 9702/16 **אלוליאיה נ' מדינת ישראל**, פסקה 8, (13.9.17)). בקביעת מתחם העונש ההולם בעבירות נשק יש לתת משקל לסוג הנשק, נסיבות תפיסתו, מידת קטלניותו ולכמותו.

29. המגמה להחמיר בענישה בעבירות נשק באה לידי ביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין שניתנו על ידי בית המשפט העליון, בין היתר, בע"פ 1323/13 **רן חסן נגד מדינת ישראל** (5.6.13), שם קבעה כב' השופטת ע' ארבל:

"נוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק בכלל וסחר בנשק בפרט, זמינותו המדאיגה של נשק בלתי חוקי במחוזותינו, התעורר הצורך להחמיר בעונשי המאסר המוטלים בעבירות אלה. אכן, "התגלגלותם" של כלי נשק מיד ליד ללא פיקוח עלול להוביל

להגעתם בדרך לא דרך לגורמים פליליים ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של כלי נשק אלה ולאילו תוצאות הרסניות יובילו - בסכסוך ברחוב, בקטטה בין ניצים ואף בתוך המשפחה פנימה. הסכנה הנשקפת לציבור כתוצאה מעבירות אלה, לצד המימדים שאליהם הגיעו, מחייבים לתת ביטוי הולם וכבד משקל להגנה על הערך החברתי שנפגע כתוצאה מפעילות עבריינית זאת, הגנה על שלום הציבור מפני פגיעות בגוף או בנפש, ולהחמיר את עונשי המאסר המוטלים בגין פעילות עבריינית זאת, בהדרגה".

30. זאת ועוד, מגמת ההחמרה בעבירות הנשק באה לאחרונה לידי ביטוי גם בדברי כב' השופט י' אלרון בע"פ 2165/23 מדינת ישראל נ' פלאח בלאל (4.5.23): "עבירות אלו הפכו זה מכבר ל"מכת מדינה" בחברה הישראלית [...]. הן מסכנות את שלום הציבור, גם בהיותן "קרקע פורייה" לביצוע עבירות אחרות - החל מעבירות איומים וכלה בעבירות המתה, ובשל יכולתן לגרום לפגיעות בגוף ובנפש". כמו כן ציין כב' השופט י' אלרון באותו פסק דין, כי לאור חומרה זו "הודגש לא אחת כי יש לנקוט במדיניות ענישה ממשית ומשמעותית, בה ניתן מעמד בכורה מבין שיקולי הענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, שמשמעותה הרחקת עברייני הנשק מהחברה לפרק זמן משמעותי, על ידי השמתם מאחורי סורג ובריח" (ר' גם בע"פ 6068/21 מדינת ישראל נ' פקיה (19.12.23); ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה (23.1.22); ע"פ 4103/22 מדינת ישראל נ' אמון (6.11.22)).

31. עוד נאמר, כי ביעור תופעת נשיאת והחזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אינטרס ציבורי חשוב ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה, ויש לעשות כן, בין היתר, באמצעות ענישה מחמירה (ראו למשל, דברי כב' השופט ע' גרוסקופף בע"פ 5446/19 מדינת ישראל נ' הוארי (25.11.19); דברי כב' השופט א' שטיין בע"פ 1509/20 מדינת ישראל נ' נבארי (2.7.20); דברי כב' השופט מ' מזוז בע"פ 6277/20 קנאו דניאל היילי נ' מדינת ישראל (24.03.21); דברי כב' השופט נ' סולברג בע"פ 2733/20 בשיר אבו זיאד ואח נ' מדינת ישראל (24.10.21)); דברי כב' השופט א' שטיין בע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (14.9.22)).

32. בנוסף יצוין, כי בעניינו של הנאשם חל תיקון מס' 140 - הוראת שעה, התשפ"ב-2021 לחוק (להלן: "תיקון מס' 140"), הקובע, בין היתר, כי בכל הנוגע לעבירת הסחר "לא יפחת עונשו [של העבריין] מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו". כמו כן נקבע בתיקון מס' 140 לחוק, כי "עונש מאסר לפי סעיף קטן זה לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי" (סעיף 144(ז) לחוק).

33. כאמור, בקביעת מתחם העונש ההולם בעבירות נשק יש לתת משקל לסוג הנשק, נסיבות תפיסתו, מידת קטלניותו ולכמותו. בחינת מדיניות הענישה הנהוגה מעלה, כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח לתקופות משתנות, כפי שיפורט להלן:

א. בע"פ 4103/22 מדינת ישראל נ' אמון (6.11.22), דחה בית המשפט העליון את ערעור הנאשם וקיבל

את ערעור המאשימה על קולת העונש שהוטל על מי שהורשע במספר עבירות של החזקה, הובלה ונשיאה של נשק, ושלוש עבירות של סחר בנשק, בכך שבמהלך כחודש ימים ביצע 4 עסקאות נשק עם הסוכן המשטרתית, במסגרתן סחר בכלי נשק שונים בדמות תתי מקלע ואקדח. זאת ועוד, הנאשם פעל בצורה אקטיבית למימוש עסקאות הנשק, ואף הציע ביוזמתו לסוכן לרכוש נשק. בית המשפט העליון החמיר בעונשו, כך שחלף 4 שנות מאסר שנגזרו עליו בבית משפט המחוזי, הושתו עליו 5 שנות מאסר.

ב. בע"פ 8869/21 **מדינת ישראל נ' אבראהים קואסמה** (13.3.22), נדון עניינו של מי שהורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של רכישה והחזקת נשק שלא כדין, וסחר ועסקה אחרת בנשק. לפי האישום הראשון בכתב האישום המתוקן, המשיב רכש נשק מסוג M16 במחיר של כ-47,000 ₪; לפי האישום השני, המשיב היה מעורב בעסקת נשק מסוג M16 במחיר של 30,000 ₪; ולפי האישום השלישי, המשיב היה מעורב ברכישה של חלק עליון של נשק מסוג רובה M16 ארוך במחיר של 38,000 ₪. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 28 ל-58 חודשי מאסר בגין כל האישומים, וגזר על המשיב 32 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה, החמיר בעונשו של המשיב והעמיד אותו על 42 חודשי מאסר בפועל.

ג. בע"פ 6028/21 **רמזי אטרש נ' מדינת ישראל** (15.2.22), נדון עניינו של מי שהורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של סחר בנשק, ניסיון סחר בנשק והחזקתו. כתב האישום המתוקן כלל שלושה אישומים, ובשלושתם דובר בכלי נשק ארוך. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 36 ל-90 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 4.5 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של המערער.

ד. בע"פ 500/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (31.5.21), נדון עניינו של מי שהורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של סחר בנשק. הסדר הטיעון נחתם לאחר מספר ישיבות הוכחות. בכתב האישום המתוקן נטען, כי המערער יחד עם נאשמים נוספים, פעל למכור כלי נשק לסוכן משטרתית. המערער שלח לסוכן תמונות של נשקים שונים ומחיריהם. בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של 50 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, והערעור לבית המשפט העליון נדחה.

ה. בע"פ 3793/20 **השאם מוריחי נ' מדינת ישראל** (23.11.20), דחה ביהמ"ש העליון ערעור על גז"ד של בימ"ש מחוזי, בגדרו הוטל על המערער עונש של 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל ומאסרים מותנים בגין הרשתתו בעבירה של ניסיון לעסקה אחרת בנשק. מדובר במקרה בו קשר המערער קשר עם תושב הרשות הפלסטינית וכן עם אחרים, כאשר מטרת הקשר הייתה לבצע מכירה והעברה של אקדח, בצירוף מחסנית תואמת לנשק, מחזקתו של הסוחר בשטחי הרשות לידי הרוכש בישראל, בשם סואעד. המערער נסע עם סואעד למקום לא ידוע כדי לבדוק את הנשק. בתוך כך, בין הסוחר, המערער וסואעד סוכם, כי סואעד ירכוש את הנשק תמורת תשלום של 30,000 ₪, וכי למחרת היום יועבר הנשק על ידי הסוחר לסואעד והמערער. הנשק הועבר לישראל ובדרכו לביתו של סואעד, נעצרו אחרים שהובילו אותו. חלקו של מערער היה כמי שתיווך בעסקת סחר בנשק.

ו. בע"פ 1658/20 נור אלדין ג'מאחנה נ' מדינת ישראל (21.6.20) דחה בית המשפט העליון ערעור על חומרת העונש. בית המשפט המחוזי, גזר 24 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מאסר מותנה וקנס, בגין עבירות של נשיאה והובלה של נשק ורכישת נשק. מדובר במקרה בו המערער רכש לעצמו, נשק מסוג M16 תמורת 2,000 ₪ (בית המשפט העליון ציין בהקשר זה "שהמחיר בו רכש המערער את הנשק היה נמוך בעליל, דבר שמלמדנו כי הנסתר עולה על הגלוי"); זמן קצר לאחר מכן, עצרה המשטרה את המערער כשהנשק בידו. בית המשפט העליון לא התערב בעונש וציין כי הוא נוטה לקולה.

ז. בע"פ 2422/14 עלי חד'ר נ' מדינת ישראל (21.12.14), דחה בית המשפט העליון ערעור על ערעור על חומרת העונש. בית המשפט המחוזי, גזר 36 חודשי מאסר בפועל, בגין עבירת סחר בנשק. המערער מכר, תמורת 9,000 ₪, לסוכן משטרת, רובה מסוג "קרל גוסטב". נאשם נוסף בפרשה, הורשע אף הוא בעבירת סחר בנשק בגינה הושתו עליו 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל והוא שימש למעשה כמתווך בה.

ח. בת"פ 52782-09-22 מדינת ישראל נ' עסילה (31.5.23), אשר ניתן במסגרת הפרשייה בה היה מעורב הסוכן בהליך דנן, נדון עניינם של מספר נאשמים: נאשם 1 הורשע בשלוש עבירות של סחר בנשק ובעבירה של עסקה אחרת בנשק, במסגרתן נמכרו לסוכן שלושה אקדחים ורובה M16, כאשר נאשם 1 קיבל בסך הכל 9,000 ₪ דמי עמלה עבור פועלו. בית המשפט המחוזי גזר על נאשם 1 עונש של 8 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, ובהמשך בית המשפט העליון הפחית בעונשו והעמידו על 7 שנות מאסר בפועל; נאשם 3 הורשע בעבירה אחת של סיוע לסחר בנשק בעסקה אחת ונדון לעשרים חודשי מאסר בפועל; נאשם 4 הורשע בעבירה אחת של סחר בנשק, במסגרתה נמכר לסוכן רובה אוויר שהוסב לחפץ דמוי רובה מסוג M16 יחד עם מחסנית תואמת וחמישה כדורים. בית המשפט המחוזי גזר על נאשם 4 עונש של 54 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית, ובהמשך בית המשפט העליון הפחית בעונשו והעמידו על 42 חודשי מאסר בפועל; נאשם 5 הורשע בעבירה אחת של סחר בנשק, במסגרתה נמכר לסוכן רובה M16. בית המשפט המחוזי גזר על נאשם 4 עונש של 36 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, ולא הוגש ערעור לבית המשפט העליון. ביום 11.9.23 ניתן גזר דינו של נאשם 2, אשר הורשע בעבירה אחת של סחר בנשק, במסגרתה מכר לסוכן אקדח. בית המשפט המחוזי גזר על נאשם 2 עונש של 34 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

34. אשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה- שקלתי, שלנאשם חלק דומיננטי בביצוע העבירות בהיותו מוכר הנשק ומי שיקבל לידי את חלקה הארי של התמורה ששולמה. בעסקה המתוארת באישום הראשון, נאשם 1, הסוכן והנאשם נפגשו בביתו של הנאשם, שם הציג הנאשם לסוכן את הרובה יחד עם המחסנית הריקה, ולאחר מכן השניים ניהלו משא ומתן על המחיר. הסוכן שילם לנאשם עבור הרובה והמחסנית 64,000 ₪, כאשר מלבד 2,000 ₪ שניתנו לנאשם 1, הועברו לידי הנאשם. בעסקה המתוארת באישום השני, מכר הנאשם לסוכן רובה ומחסנית בתמורה לסכום של 38,000 ₪, כאשר מלבד 1,500 ₪ שניתנו לנאשם 1, הועברו לידי הנאשם. כמו כן, מן המתואר בכתב האישום עולה, כי הנאשם מצוי עמוק בעולם הנשק, כי ברשותו או שיש לו גישה לכלי נשק רבים, וכי הוא מנוסה בניהול משא ומתן וביצוע עסקאות בנשק, והכל בשל בצע כסף. עוד שקלתי, כי אף שבמקרה דנן כלי הנשק נמכרו לסוכן, פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה מהעבירות הוא רב מאוד, בשים לב לכך שמדובר בנשקים ארוכים.

35. לאחר שבחנתי את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות, את נסיבות ביצוען ואת מדיניות הענישה הנהוגה, ומגמת ההחמרה בעבירות אלה, הגעתי לכלל מסקנה שיש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לשני האישומים על פי מבחן הקשר ההדוק, כאשר מתחם זה נע בין 5 שנות מאסר בפועל ועד עונש של מאסר בפועל לתקופה של 8 שנות מאסר בפועל, זאת בצד רכיבי ענישה נלווים.

אחידות הענישה

36. שיקול משמעותי לענישה במקרה דנן נוגע לעקרון האחידות בענישה. כפי שקבע כב' השופט י' דנציגר בע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל (20.9.15) עיקרון האחידות בענישה הינו עקרון יסוד במשפט הפלילי: **"עקרון זה מורה כי יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות במהותן, בנסיבות דומות, ושהינם בעלי נסיבות אישיות דומות. כאשר מדובר בנאשמים שונים המורשעים בגדרה של אותה פרשה, עקרון זה מקבל משנה תוקף. במצב דברים זה מצדד עקרון אחידות הענישה בהטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים וכן בשמירה על יחס של שקילות בין מבצעייהם של מעשים הנבדלים זה מזה במניינם, חומרתם או בנסיבותיו האישיות של המבצע"**.

37. בענייננו, אני סבורה כי חלקם של נאשם 1 והנאשם בביצוע העבירות דומיננטי ומשמעותי בהרבה מהמיוחס לנאשם 3, אשר אשמתו כאמור טרם הוכחה. בבואי לאבחן בין חלקו של נאשם 1 לזה של הנאשם, שקלתי כי מצד אחד, נאשם 1 הוא זה שהיה הרוח החיה, המובילה והמארגנת של העבירות מחד גיסא, ומאידך גיסא, הנאשם הוא זה שסיפק את הנשק שנמכר בעסקאות שבוצעו וקיבל את החלק הארי של התמורה. כמו כן, שקלתי כי לנאשם 1 מיוחסות שתי עבירות סחר בנשק ועבירת ניסיון סחר בנשק במסגרת שלושה אישומים, וכן צבר לחובתו עבר פלילי משמעותי, בעוד שלנאשם מיוחסות שתי עבירות סחר בנשק במסגרת שני אישומים והוא צעיר נעדר עבר פלילי. משכך, הגעתי למסקנה כי על עונשו של נאשם 1 להיות חמור יותר מזה של הנאשם, אולם לא באופן משמעותי.

העונש המתאים

38. אשר לנסיבות אשר אינן קשורות לביצוע העבירה- לקולה שקלתי, כי הנאשם הודה, לקח אחריות למעשיו ובכך חסך זמן שיפוטי משמעותי. הנאשם צעיר בן 23 רווק, נעדר עבר פלילי, אשר טרם מעצרו עבד בתחום האלומיניום, והשלים 11 שנות לימוד. הנאשם שוהה במעצר למעלה מ-16 חודשים, וידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר, וזהו לו מאסרו הראשון. מנגד, לחומרה שקלתי את התרשמותו של שירות המבחן לפיה הנאשם מתייחס למעשיו העברייניים כמרוחקים ממנו, ואדיש לתוצאות האפשריות שהיו עלולות לקרות כתוצאה מהם. עוד שקלתי את העולה מתסקיר שירות המבחן לפיו הנאשם מתקשה לערוך ביקורת פנימית באשר להתנהלותו, אינו מעוניין לקחת חלק בתכנית טיפולית-שיקומית, וכן את הערכת שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות עוברת חוק אצל הנאשם היא גבוהה, וכך גם מידת החומרה של העבירה אם תרחש, ועל כן המליץ על עונש מוחשי של מאסר בפועל. על כן, יש ליתן דגש על שיקולי הרתעת היחיד בהיעדר אופק שיקומי טיפולי ברור והצורך בהצבת גבול ברור ומרתיע לנאשם. בנוסף, יש לתת דגש לשיקולי הרתעת הרבים, כפי שנפסק מפי בית המשפט העליון, כאמור. לפיכך, החלטתי להטיל על הנאשם עונש ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, אך לא

בתחתיתו. בשל סכומי הכסף המשמעותיים ששולמו לנאשם והמניע הכלכלי לביצוע העבירות נפסק בנוסף קנס משמעותי.

39. אשר על כן, החלטתי להטיל על הנאשם את העונש כדלהלן:

א. 66 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו מיום מעצרו 7.9.22.

ב. 24 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת נשק מסוג פשע.

ג. 10 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת נשק מסוג עוון.

ד. קנס בסך של 100,000 ₪ או שישה חודשי מאסר תמורתו.

ה. הטלפון הנייד של הנאשם והנשק יושמדו או יחולטו בהתאם להוראות הרשם.

העתק גזר הדין ישלח לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ד שבט תשפ"ד, 24 ינואר 2024, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.